

มทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ส่วนใหญ่ใช้เวลาเพื่อการประกอบอาชีพประมาณ 2 ใน 3 ของชีวิต อาชีพนอกจากจะเป็นสิ่งที่บุคคลกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนในการแสวงหาปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการด้านร่างกายแล้วยังเป็นกิจกรรมที่สามารถสนองความต้องการด้านจิตใจและด้านสังคมอีกด้วย อาชีพจึงมีความสำคัญและเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต การใช้เวลา การแสวงหาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความภาคภูมิใจรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า

ปัจจุบันการศึกษาระดับต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพแตกต่างกันไป ตามความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล กล่าวคือ การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และมีความรู้พื้นฐานทางอาชีพพอสมควรเหมาะสมแก่วัย ต่อมาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพมากขึ้นโดยจัดให้มีแผนการเรียนที่เป็นพื้นฐานความรู้ในสายอาชีพต่าง ๆ ให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด เพื่อนำไปประกอบอาชีพหรือเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่เป็นการศึกษาระดับสูง มุ่งผลิตบุคคลให้มีความรู้ทางวิชาชีพ วิชาการขั้นสูง ตามความต้องการและจำเป็นของประเทศ ซึ่งเป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกและวางแผนการเรียนเพื่อตักตวงความรู้ ความสามารถในคณะหรือสาขาอาชีพที่ตนสนใจ ตลอดจนเป็นแหล่งความรู้ใหม่และกิจกรรมต่าง ๆ ที่นิสิตนักศึกษาสามารถเลือกศึกษาหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวาง

ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมาได้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อสนองความต้องการกำลังคนของประเทศและความต้องการศึกษาต่อใน

ระดับสูงของประชาชน ทำให้การอุดมศึกษาขยายตัวอย่างมาก จำนวนนิสิตนักศึกษาและผู้ใช้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากสถิติจำนวนนิสิตนักศึกษาและผู้ใช้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในตารางดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนนิสิตนักศึกษาและผู้ใช้สำเร็จการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา	จำนวนนิสิตนักศึกษา			รวม	จำนวนผู้ใช้สำเร็จระดับปริญญาตรี
	จำกัดรับ	ไม่จำกัดรับ	สถาบันเอกชน		
2515	63,820	-	4,205	67,845	13,150
2520	72,614	117,415	17,637	207,666	25,828
2525	87,313	680,086	35,569	802,968	51,447
2529	96,015	565,453	51,871	713,339	55,656

- ที่มา 1. รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2515 และ 2516 หน้า 2 และหน้า 54,210 กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย
2. รายงานสถานภาพวิทยาลัยเอกชน ปีการศึกษา 2513 - 2519 และ 2520 หน้า 40 และหน้า 22,42 กองวิทยาลัยเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย
3. รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2520 และ 2521 หน้า 3 และหน้า 450 กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย
4. รายงานจำนวนนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2525 หน้า 1,2 กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย
5. รายงานจำนวนผู้ใช้สำเร็จการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2529 หน้า 140,146 กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย
6. รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2525 และ 2529 หน้า 42, 61 - 70 และหน้า 58,105 กองวิทยาลัยเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย

ในขณะที่มีการผลิตบัณฑิตเพิ่มขึ้นนี้ ประเทศไทยก็เริ่มประสบปัญหาการว่างงานของบัณฑิตและได้กลายเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปี สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานสืบเนื่องมาจากความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างการผลิตบัณฑิตทาง การศึกษาตามแนวนโยบายของชาติกับการขยายตัวขององค์กรทาง เศรษฐกิจและการจ้างงานของ ประเทศ การว่างงานของบัณฑิตนอกจากจะก่อให้เกิดความสูญเสียไปทางการศึกษาแล้วยังส่งผลกระทบต่อภาวะทาง เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศอีกด้วย เพื่อคลี่คลายปัญหาดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบในหลักการปรับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและโครงการพัฒนาระบบแนะแนวอาชีพในสถาบันการศึกษา ตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2527 และได้มอบหมายให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับไปดำเนินการ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยาและคณะ 2530 : 56) และในแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้ระบุนโยบายแก้ปัญหาการว่างงานของบัณฑิตไว้อย่างชัดเจน โดยจำกัดการรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในสาขาที่ผลิตมากเกินไป ความต้องการของตลาดแรงงานให้เพิ่มไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี พร้อมทั้งมีนโยบายการผลิตบัณฑิตให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับภาวะการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม มีความสามารถในการสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระได้ และนโยบายพัฒนาระบบแนะแนวอาชีพในสถาบัน อุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย 2529 : 12)

ดังนั้นจึงถึง เวลาแล้วที่หน่วยงานในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะงานค่านับบริการแนะแนว อาชีพและกิจกรรมนิสิตนักศึกษาควรช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาปรับตัวให้เข้ากับสภาพตลาดแรงงาน ที่เปลี่ยนไปตามสภาวะทาง เศรษฐกิจและสังคม ในการพัฒนาระบบแนะแนวอาชีพให้มีประสิทธิภาพ ว่าเป็นต้องทราบจุดมุ่งหมาย รูปแบบการวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็น พื้นฐานความเข้าใจอย่างแท้จริงในตัวนิสิตนักศึกษาและจะได้ให้ความช่วยเหลือได้ตรงกับ ความต้องการและเหมาะสมกับสถานการณ์ อย่างไรก็ตามปัจจุบันเรายังไม่ได้มีการศึกษาทางการ วางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษาว่าในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษามีการวางแผน ทางการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพไว้อย่างไร

ดังที่กล่าวแล้วว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูง มุ่งผลิตบุคคลให้ มีความรู้ทางวิชาชีพ วิชาการชั้นสูง สาขาวิชาหรืออาชีพที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษานั้น สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วยการจัด

การศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์(เทคโนโลยี) คณะเทคโนโลยีสาขาต่าง ๆ คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์(พืช สัตว์ ป่าไม้ ประมง) กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพประกอบด้วยการจัดการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ประกอบด้วยการจัดการศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิจิตรศิลป์ คณะสังคมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยาและคณะ 2530 : 67)

การจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษามับที่ 3 (พ.ศ.2515 - 2519) ระบุเน้นถึงนโยบายในการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเตรียมผู้ที่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศที่จะเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งการพัฒนาบุคลากรในสาขาวิชาดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประเภทจำกัดรับเป็นหน่วยงานหลักที่สามารถสนองตอบนโยบายของชาติ จึงได้มีการขยายตัว จัดตั้งคณะวิชา สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นหลายแห่งทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้สามารถรับและผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยในช่วงระหว่างปีการศึกษา 2522 - 2527 สามารถผลิตบัณฑิตได้ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 32 (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยาและคณะ 2530 : 153)

แต่ในการผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ผ่านมาพบว่าคณะวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นคณะที่ผลิตบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เป็นคณะที่นิสิตนักศึกษามีความสนใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อยึดเป็นอาชีพน้อยลง โดยจากผลการวิจัยของวรรณา ปุณฺณโชติและนวลจันทร์ มาลากรอง (2527) พบว่านิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มีความต้องการกลับไปสอบคัดเลือกใหม่เพื่อเข้าศึกษาในคณะหรือสาขาอาชีพอื่นมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นคณะแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เมื่อนิสิตนักศึกษาสอบเข้าได้ในคณะหรือสาขาอาชีพที่ตนพึงพอใจก็จะออกกลางคัน สาเหตุที่ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่สนใจศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มาจากสาเหตุทางด้านอาชีพทั้งสิ้น คือนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่าถ้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะหางานทำยากและเป็นอาชีพที่มีรายได้ต่ำกว่าสาขาอาชีพที่ตนมีโอกาสกลับไปศึกษาใหม่ พบว่าเป็นนิสิตนักศึกษาในชั้นปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ชั้นปีที่ 2 , 3 และ 4 ตามลำดับ (อรนุช

บุญยกนถ 2526 : 56 , โสภภา น่องชัยกุล 2528 : 78) เมื่อพิจารณาภาวะการมีงาน
ทำของบัณฑิตในช่วงระยะเวลา 1 ปีภายหลังจากสำเร็จการศึกษาจากข้อมูลในอดีต ตั้งแต่ปีการ
ศึกษา 2521 - 2526 พบว่าอัตราการมีงานทำของบัณฑิตแทบทุกสาขาลดลง อัตราการ
ว่างงานเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีอัตราการว่างงาน
สูงมาโดยตลอดเมื่อเทียบกับบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วยกัน สาเหตุ
ที่บัณฑิตยังไม่ได้งานทำส่วนใหญ่เนื่องมาจากยังหางานทำไม่ได้และศึกษาต่อ ซึ่งการว่างงาน
ของบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติได้เป็นปัญหาหนึ่งในปัญหาคำถามการมีงานทำของบัณฑิตที่
ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) (ทรวงมหา-
วิทยาลัย 2529 : 3)

แต่เนื่องจากในปัจจุบันสภาพตลาดแรงงานได้เปลี่ยนแปลงไปแรงงานทางด้านวิทยาศาสตร์
เริ่มเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน (ไทยรัฐ , หนังสือพิมพ์) จึงเป็นที่น่าสงสัยว่านิสิตนักศึกษา
ที่ยังคงศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษาที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรง
งานมีความต้องการประกอบอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ในสายสาขาวิชาที่เรียนมาหรือไม่

โดยปกตินิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง
17 - 24 ปีซึ่งเป็นช่วงที่บุคคลมีการเลือกอาชีพอย่างเป็นจริงมากขึ้นและมีการวางแผนอย่างใด
อย่างหนึ่งเกี่ยวกับขอบข่ายของการเลือกอาชีพที่ตนสนใจ โดยการฝึกฝนหรือศึกษาเป็นพิเศษ
แสวงหาความรู้ ประสบการณ์เพื่อเตรียมประกอบอาชีพที่ได้เลือกไว้แล้ว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยา
ศาสตร์ว่านิสิตนักศึกษาที่ยังคงศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 มีการวาง
แนวทางการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพไว้อย่างไร ต้องการประกอบอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์
ในสายสาขาวิชาที่เรียนมาซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันหรือไม่ และได้วาง
เป้าหมายในการประกอบอาชีพ ตลอดจนมีการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพอย่างไร

เนื่องจากการขยายโอกาสทางการศึกษาทำให้นิสิตนักศึกษาที่เข้าสู่คณะวิทยาศาสตร์
ในแต่ละปีมาจากภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาวิจัยจำนวนมากพบว่าภูมิลำเนาที่เกี่ยวกับ
ตนเองและครอบครัวมีอิทธิพลต่อความคาดหวังทางการศึกษาและอาชีพ ตลอดจนการเตรียมตัว
เพื่อประกอบอาชีพของบุคคล (Rosenberg : 1957 อ้างถึงโดยพรพรนภาย ทรัพย์ประภา

2528 : 71 , Blackburn 1975 : 4152 - A , สุขาคา มัคโคตี. : 2529) ผู้วิจัย เห็นว่าควรจะศึกษาเปรียบเทียบการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษา โดยจำแนกตาม สถานภาพส่วนตัวและสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เพื่อให้ได้สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาด้วย

ประกอบกับในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษามบที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้ระบุนโยบายการผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในการสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระได้ ซึ่งยังไม่มีผู้ใดศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระด้วย เพื่อ แสดงให้เห็นถึงโอกาสของความเป็นไปได้เกี่ยวกับนโยบายในการผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถ ในการสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์
2. เพื่อศึกษาการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาโดยจำแนกตามสถานภาพ ส่วนตัวและสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยศิลปากรสาขา เทพ ที่เลือกศึกษาเฉพาะนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพราะเป็นปีการศึกษาที่นิสิตนักศึกษาใกล้จะสำเร็จ การศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพส่วนตัว อันได้แก่เพศ อันติบการเลือกสอบเข้า และสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว อันได้แก่รายได้ของครอบครัว การศึกษา ของบิดามารดา อาชีพของบิดาและอาชีพของมารดา

ตัวแปรตาม คือ การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิต นักศึกษาที่มารศรี ประสพศิริและผู้นักวิจัยร่วมกันสร้างขึ้น

ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. นิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ หมายถึง นิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. อันติบการเลือกสอบเข้า หมายถึง การเลือกสอบเข้าคณะวิทยาศาสตร์ที่ นิสิตนักศึกษาลงสอบเข้าได้ แบ่งออกเป็น 2 อันติบ คือ

2.1 อันติบต้น ได้แก่ การเลือกสอบเข้าโดยระบบโควต้าหรือระบบ โครงการต่าง ๆ อันติบต้นโครงการ พสวท. โครงการรับนิสิตวิทยาศาสตร์โดยวิธีพิเศษ หรือระบบการสอบคัดเลือกรวมโดยทบวงมหาวิทยาลัย ในอันติบที่ 1 - 3

2.2 อันติบท้าย ได้แก่ การเลือกสอบเข้าโดยระบบการสอบคัดเลือก รวมโดยทบวงมหาวิทยาลัย ในอันติบที่ 4 - 6

3. การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษา หมายถึง การวางแผนทาง การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การเลือกอันติบของ คณะ ที่ศึกษา เหตุผลในการเลือก เป้าหมายทางอาชีพภายหลังจากสำเร็จการศึกษา ตลอดจน การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพที่คาดหวังในขั้นนี้คือคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามที่ผู้นักวิจัยสร้างขึ้น

4. รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดาารวมกันต่อเดือน คิดเฉพาะรายได้ที่เป็นจำนวนเงิน ไม่คิดผลประโยชน์อื่น ๆ หรือเป็นรายได้ของบิดามารดาใน กรณีที่ฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดไม่ประกอบอาชีพหรือไม่มีรายได้หรือในกรณีที่บิดามารดาถึงแก่กรรม จะถือเอารายได้ของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะแทน

5. การศึกษาของบิดามารดา หมายถึง การศึกษาชั้นสุดท้ายของบิดามารดา โดยถือเอาการศึกษาของบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ในกรณีที่บิดา มารดาถึงแก่กรรมจะใช้การศึกษาชั้นสุดท้ายของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะแทน

6. อาชีพของบิดามารดา หมายถึง อาชีพหลักหรืออาชีพประจำที่บิดามารดา ใช้ประกอบเลี้ยงชีพ ในกรณีที่บิดามารดาถึงแก่กรรมจะใช้อาชีพของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะ

แทน แบ่งออกเป็น 8 หมวดอาชีพตามการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย (กรมแรงงาน 2512 : 16 - 32) ดังนี้

6.2 หมวดอาชีพวิชาชีพ วิชาการ ได้แก่ อาชีพของผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ วิชาการและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ผู้ประกอบอาชีพนี้จะต้องได้รับการศึกษาและการฝึกอบรมในชั้นสูงรวมทั้งอาชีพที่ต้องใช้ความเฉลียวฉลาดปราดเปรื่องเฉพาะงาน ตลอดจนงานที่อยู่ในเชิงประติมากรรมหรือสร้างสรรค์ เช่น แพทย์ วิศวกร นักเคมี นักร้อง เป็นต้น

6.2 หมวดอาชีพการบริหารและการจัดการ ได้แก่ อาชีพของผู้ปฏิบัติงานบริหารและการจัดการ ซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายหรือเข้าร่วมในการวางนโยบาย ขององค์การรัฐบาลและองค์การที่มีใช้รัฐบาล รวมทั้งงานอำนวยความสะดวกและงานจัดการของ องค์การ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น ข้าราชการ ฝ่ายปกครอง ข้าราชการการเมือง เป็นต้น

6.3 หมวดอาชีพเสมียนพนักงาน ได้แก่ อาชีพของผู้ปฏิบัติงานเสมียน พนักงานและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดและการเก็บรักษามันที่กประวัติ และสถิติทุกชนิดรวมทั้งงานการเจ้าหน้าที่ งานโต้ตอบจดหมายและงานในสำนักงาน เช่น เลขานุการ เสมียน พนักงานพิมพ์ดีด เป็นต้น

6.4 หมวดอาชีพการค้า ได้แก่ อาชีพของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า ทำหน้าที่ซื้อขายสินค้าและบริการทุกชนิด และดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการค้าส่งและค้าปลีก เช่น พ่อค้า พนักงานขาย เป็นต้น

6.5 หมวดอาชีพการบริการ ได้แก่ อาชีพของผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นอยู่ประจำวันของครอบครัวและกลุ่มชนต่าง ๆ เช่น แอร์โฮสเตส มัคคุเทศก์ ตำรวจ เป็นต้น

6.6 หมวดอาชีพการกลสิกรรม ได้แก่ อาชีพของผู้ทำงานกลสิกรรม ผู้เลี้ยง คุแลสัตว์ ผู้ทำงานป่าไม้ ชาวประมงและพราน

6.7 หมวดอาชีพการผลิต การคมนาคมและการช่าง ได้แก่ อาชีพของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการผลิต ผู้ใช้อุปกรณ์ในการขนส่งและกรรมกรหรือคนงาน เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างก่อสร้าง เป็นต้น

6.8 หมวดอาชีพทหาร ได้แก่ ผู้รับราชการทหาร ผู้ที่รับราชการทหาร

โดยสมัครใจหรือถูกเกณฑ์ซึ่งไม่มีอิสระที่จะเข้าทำงานพลเรือนได้ รวมถึงผู้รับราชการประจำ
ในกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศและกองกำลังที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงตลอดจน
ผู้ที่เข้าประจำการชั่วคราวเพื่อเข้ารับการฝึกหรือรับราชการทหารเต็มเวลา

7. อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่มีลักษณะของการประกอบการด้วยตนเองหรือ
การประกอบธุรกิจส่วนตัว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบการวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์
2. เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและแนะแนวอาชีพใน
สถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงโอกาสของความเป็นไปได้เกี่ยวกับนโยบายในการ
จัดการ เรียนการสอนที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในการสร้างงานและประกอบอาชีพอิสระ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย